

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЯВНОСТІ ТА РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ І САНІТАРІЇ ДЛЯ ВСІХ

Вода сама по собі не має поживної цінності, але вона - неодмінна складова частина всього живого. Жоден з живих організмів нашої планети не може існувати без води. Протягом усього свого життя людина щодня має справу з водою. Вона використовує її для пиття та їжі, для вмивання, влітку - для відпочинку, взимку - для опалення. Для людини вода є більш цінним природним багатством, ніж вугілля, нафта, газ, залізо, тому що вона незамінна.

А що стосується якості та доступності до води? 15 вересня 2017 року - Уряд України представив Національну доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна», яка визначає базові показники для досягнення Цілей сталого розвитку. У доповіді представлена одна з цілей, яка безпосередньо стосується нашого питання – «Забезпечення наявності та раціонального використання водних ресурсів і санітарії для всіх».

Практично всі поверхневі джерела водопостачання України впродовж останніх десятиліть інтенсивно забруднювались. На Дніпрі, головній українській водяній артерії, знаходяться 50 великих промислових центрів, 4 атомні електростанції, десятки тисяч підприємств промислового і сільськогосподарського профілю. Окрім того, Дніпро забезпечує 50 великих зрошувальних систем - усі вони беруть воду, скидаючи назад промислові і каналізаційні відходи. Через низьку якість очищення стічних вод надходження забруднених стоків у поверхневі водойми не зменшується, хоча використання води у порівнянні з початком 90-х років зменшилося більше, ніж у 2 рази.

Проблема забезпечення населення України якісною питною водою з кожним роком ускладнюється, стає більш гострою. Практично всі поверхневі, а в окремих регіонах і підземні води за рівнем забруднення не відповідають вимогам стандарту на джерела водопостачання. Очисні споруди і технологія очищення води застаріли і не оновлюються. У майже 1200 населених пунктів України воду привозять, проте є й такі, де її взагалі немає.

Існуючі в країні методи очистки водопровідної та стічних вод не розраховані на звільнення від вірусів. Питна вода стає активним чинником шкідливого впливу на здоров'я, причиною виникнення багатьох небезпечних масових інфекційних захворювань, зокрема вірусного гепатиту А.

В наслідок хлорування в питній воді утворюються хлороорганічні сполуки, наприклад, кількість хлороформу перевищує в 1,5–2 рази норми, рекомендовані ВООЗ. Значним кроком в поліпшенні якості води є відмова від хлорування.

Великий крок вперед до сталого розвитку продемонструвала влада міста Нью-Йорк, що має служити прикладом для населення нашої країни. Нью-Йорк входить в число п'яти великих американських міст, де велика частина води не проходить через процес хлорування, завдяки реалізації численних програм з охорони водозбору. Крім того, щорічно міські екологи проводять понад 500 тисяч аналізів питної водопровідної води з усіх міських джерел - резервуарів, акведуків і численних тестових точок, розташованих у всіх п'яти бюро Нью-Йорка. Якість і смак нью-йоркської водопровідної води в черговий раз отримали визнання на регіональному рівні - вода з крана, яка надходить в квартири жителів найбільшого американського мегаполісу, виборола перше місце в конкурсі Regional Metro Tap Water Taste Test в 2017 році.

Як запевняє влада України, проблеми пов'язані з водою будуть вирішені до 2030 року, відповідно до цілей сталого розвитку. А що стосується чіткого плану досягнення цієї мети? Питання риторичне.

Наприкінці червня в Києві презентували національний проект «Якісна вода». Згідно з планами авторів, цей проект охопить 15 найбільших міст України і полягатиме в продажу питної води зі спеціальних водоматів поблизу будинків.

Водночас ремонтувати нинішню систему водогонів занадто дорого для держави. Рівень амортизації водопровідних мереж до 2030 року становитиме 89%, а більше половини з них знаходяться в аварійному стані.

Серед головних напрямів роботи з охорони водних ресурсів можна виділити впровадження нових технологічних процесів, перехід на замкнуті цикли водопостачання, за яких очищені стічні води не скидаються, а повторно використовуються в процесах виробництва. Але в найближчі роки існує необхідність виконання, перш за все, тих заходів, які не потребують істотних капіталовкладень. Це дотримання технологічних норм використання і споживання водних ресурсів, підтримка в належному стані діючого устаткування і очисних споруд, забезпечення своєчасного збирання твердих побутових відходів, дотримання режиму використання водоохоронних зон та прибережних смуг, контроль за використанням та зберіганням мінеральних і органічних добрив, нафтопродуктів, отрутохімікатів тощо. Раціональне використання і охорона водних ресурсів – ключ до вирішення «водної» проблеми як на рівні України, так і на світовому рівні.